

Hvad laver en fysiker som chef for Den Kongelige Opera?

Operaen blander intellekt med passion og skal være et menneskeligt og musikalsk fundament i en verden, der bliver stadig mere foranderlig og forvirrende, mener fysiker og chef for Den Kongelige Opera John Fulljames.

JOHN FULLJAMES

Født 1975.
Opvokset i Birmingham og Kenya.

UDDANNELSE:

Uddannet fysiker ved University of Cambridge.
Har instrueret bl.a. Rossinis "La donna del lago", Weills "Mahagonny" og Glucks "Orfeus og Eurydike".

JOB:

1997-2011: Kunstnerisk leder af The Opera Group.

2011-2017: Souschef ved the Royal Opera House i London.

2017-: Operachef på Det Kongelige Teater.

Kan følges på Twitter under navnet @JohnFulljames.

En snert af arrogance sitrer i det lille pasfoto af operachefen, der hænger ved personaleindgangen. Det er noget i det skarpe blik, det tynde smil. Men når

man så møder ham traskende ned ad kontorgangen med fløjt fra læberne, når han kaster sit smalle legeme ned i lænestolen på kontoret, så den nærmest synker ind i stoffet, så opdager man, at smilet og blikket ikke er arrogant, men ildfuldt. Her er en mand, der lader sig underholde af verden, og som vil give den oplevelse tilbage igen.

"Opera er underholdning. Når du køber en billet, så gør du det først og fremmest, fordi du vil ud og have en fantastisk aften. Så hvis du forlader salen uden at føle dig rørt, så har vi ikke gjort vores arbejde. We gotta make great shows", siger han.

John Fulljames, 43-årig brite, har været chef for Den Kongelige Opera siden august i fjor. En position, der er blandt de vigtigste i scenekunstens verden. Og en institution, der bør være blandt de vigtigste i den offentlige samtale, mener han.

"Som kuratorer og kunstnere forsøger vi med operaen at bringe de store menneskelige historier frem i den samtale, vi har som nation. Hvor er vi? Hvor er vi på vej hen? Hvem er vi?"

Fra naturvidenskabens svar til kunstens tvivl

John Fulljames flyttede til København fra London og har flyttet rundt i byen fra lejlighed til lejlighed som en anden studerende. Nu sidder han så på et kontor i Operahusets kongeside, et elegant indrettet rum med bløde stole, kunst på væggene og et forkontor til sekretæren, der altid har te på termokanden.

Han kunne imidlertid let være endt i en privat virksomhed et helt andet sted i verden, hvis det ikke var for en afgørende skillevej mellem naturvidenskaben og den udøvende kunst.

"Jeg gik på en skole, hvor du læste naturvidenskab, hvis du fik muligheden for det. Det handlede om, at det var her, der var størst akademisk prestige og en klar karrieresti-ge", siger han.

Faren var fysiklærer, familien kristen og aktiv i menigheden. Som barn forfulgte John om dagen naturvidenskaben i skolen, om aftenen korsang i den lokale kirke.

Vekselvirkningen fortsatte på University of Cambridge, hvor han dimitterede med high honours i fysik, men allerede undervejs i studiet blev forgabt i musikken og scenekunsten.

"Jeg fik så meget glæde ud af at synge og spille skuespil, at jeg endte med at bruge mere tid på at optræde end i laboratoriet. Det involverede mere interaktion med mennesker end at sidde for sig selv og udvikle teorier ...".

Han lukker øjnene, falder dybere ind i stolen.

"Men mit hjerte er stadig med naturvidenskaben. I fysikkens verden er det muligt at finde den mest elegante løsning - og så kan det ikke forbedres. Du ved, når du har gjort det godt. Det er stærkt tilfredsstillende, innit?", siger han.

Da John Fulljames i stedet valgte operaens vej, valgte han altså samtidig usikkerheden til.

"Selv hvis du instruerer den mest geniale opera, vil du altid kunne dykke dybere, ændre noget", siger han og krydser sine ben som en skæv saks og lægger en finger på næseryggen. Han peger på et maleri på væggen.

"De her billeder er bare forsøg. Det er al kunst i sidste ende. Der vil altid være brister, mulige forbedringer. I sidste ende er det også det, der gør det rigt".

Metodelæreren fra naturvidenskaben tager John Fulljames til gengæld med sig videre i operaens verden. Han har lært at være omhyggelig, grundig. Arbejde sammen med andre om et problem. Fremsætte en hypotese, teste den, prøve igen. Blive ved.

Den slags faglige vekselvirkning må man for alt i verden ikke glemme på uddannelserne, mener han.

"Der er en enorm fare for, at pensum bliver gjort mere og mere smalt over tid. At vi fokuserer uddannelse udelukkende på naturvidenskab, matematik og teknologi - på bekostning af den kulturelle uddannelse. Det handler om employability, men det er en misforståelse, at det skal være formålet med uddannelse. Uddannelse handler ikke om at skabe arbejdskraft, men om at skabe mennesker", siger han.

"Det er essentielt, at vi involverer den udøvende kunst i uddannelserne. Musik bør være en del af curriculum. Det er afgørende for at udvikle ikke bare din evne til at tænke rati-

»

onelt, men også din emotionelle følsomhed”.

Gør det historiske universelt

John Fulljames forsøger at vænne sig af med sit fløjteri. Intet sted er fyldt med mere overtro end operascenen, og særligt fløjteriet er strengt forbudt og forbundet med ulykke. I gamle dage blev de tunge kulisser og scenetæpper betjent af sømænd, som til havs var vant til at kommunikere med fløjt, lyder den almindelige forklaring. Et forkert fløjt fra gulvet kunne derfor risikere at sende dig en sandsæk i hovedet på dig.

Den Kongelige Opera har en historie som de færreste operahuse. Her spiller verdens ældste orkester, Det Kongelige Kapel, hvis historie går tilbage til 1448, hvor det tjente kong Christian 1. Det forpligter, mener John Fulljames.

“Mange af de store mestre fra musikkens verden - Carl Nielsen, Bernstein, Simon Rattle - de har arbejdet i denne institution. Det giver mig en følelse af privilegium og også enormt ansvar”, siger han.

“Opera er en del af vores historie og har samme værdi for samfundet

som det, vi ser på museerne. Det er bare en levende kulturarv, der kun eksisterer, hvis vi holder den i live. Hvis tråden til fortiden først knækker, så får vi den aldrig tilbage”.

Tag “Otello” som eksempel, Giuseppe Verdis opera baseret på Shakespeares tragedie “Othello”.

““Otello” er som opera et studie i jalousi, paranoia, de store følelser - langt mere end en specifik historie på et bestemt tidspunkt og sted i Shakespeares “Othello”. Med opera-

“Men mit hjerte er stadig med naturvidenskaben. I fysikkens verden er det muligt at finde den mest elegante løsning - og så kan det ikke forbedres”.

John Fulljames, operachef

“Det er essentielt, at vi involverer den udøvende kunst i uddannelserne. Musik bør være en del af curriculum”, mener operachef John Fulljames, der er uddannet fysiker.

en sker der et skifte fra det specifikke til det universelle”, siger han.

I den kommende sæson instruerer John Fulljames selv “Nixon in China” fra 1987. I operaens verden et nyere stykke, men alligevel i en helt anden kontekst, end dengang det blev skrevet. I dag vil det måske snarere sende tankerne mod Trumps møde med Kim Jong-un end Nixons møde med Mao. Derfor skal opførelsen gentænkes og fortolkes på ny. Den skal gøres “fresh, that’s a good word”, siger John Fulljames.

“Man kan tro, at et operastykke er bedaget, fordi det er 300 år gammelt. Men de fleste operakomponister var radikale med ekstreme idéer, som udfordrede samfundet, og deres værker er lige så aktuelle i dag som før - så længe de bliver gjort umiddelbare, levende”, siger han.

“Opera er en forfærdelig genre til at skildre samtiden dokumentarisk. Men den er brillant til følelser, til fortællinger, til myter. Det skaber en sammenhæng, en universel forståelse af mennesket og livet. I et samfund, der bliver stadig hurtigere og mere forvirrende, er det vigtigere end nogensinde”. ■